

DOI: [10.26565/2311-2379-2021-101-15](https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-15)

УДК 336.1

А. Е. ШАЙНОГА

магістр кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7413-1332>, e-mail: kojda1999@gmail.com**ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ**

Стаття присвячена аналізу динаміки та сучасного стану розвитку публічних фінансів України. Розглянуто теоретичні аспекти системи публічних фінансів, а саме: їх сутність, функції та структура, а також сучасна система публічних фінансів України, її структура та складові ланки. Публічні фінанси є ключовою складовою фінансової системи України, які володіють більше половини усіх фінансових ресурсів та включають в себе різноманітні фінансові інститути, які реалізують функції держави. Багатофункціональність публічних фінансів зумовлює їх розгалужену структуру, головною складовою котрої є Державний бюджет. Було проаналізовано виконання Державного бюджету України за дев'ять років (2013-2021 рр.), як ключової складової публічних фінансів. Проведено аналіз дохідної та видаткової частини Державного бюджету України за чотири роки (2018-2021 рр.), та визначено недоліки формування та використання бюджетних коштів. За результатами дослідження було визначено основні проблеми та недоліки функціонування системи публічних фінансів України, де центральне місце займають проблеми з формуванням та використанням бюджетних коштів та неефективним функціонуванням, внаслідок чого спостерігається постійний дефіцит бюджету, зростання боргового навантаження та податкового тиску на населення. Для усунення бюджетного дефіциту необхідно скоротити кількість статей видатків та проводити ретельний контроль над витратами. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення та покращення стану і ефективності системи публічних фінансів, усунення наявних проблем, які полягають у перегляді та скороченні питомої ваги видатків, збільшення дохідної частини за рахунок неподаткових надходжень та надання автономності місцевим органам самоврядування, що зменшить надмірну централізацію бюджетної системи та покращить фінансове становище держави.

Ключові слова: публічні фінанси, бюджет, фінансова система, бюджетний дефіцит.

JEL Classification: G2, G28, G29, H61.

Вступ. Стан публічних фінансів та тенденції їх розвитку відіграють важливу роль у економічному та соціальному розвитку держави. Саме від функціонування системи публічних фінансів залежить виконання функцій держави та забезпечення суспільних благ. В Україні все ще залишається актуальним питання формування збалансованої системи публічних фінансів та ефективного управління використання бюджетних коштів. Саме ці питання дають поштовх до постійного реформування, оптимізації та модернізації системи публічних фінансів. Проте сучасна система публічних фінансів має багато проблем в процесі свого функціонування. Ефективність функціонування публічних фінансів сповільнює економічна криза, занепад виробничої сфери, нестабільність національної валюти внаслідок неефективного використання бюджетних коштів, постійне боргове навантаження на бюджет держави, політична нестабільність, в останні роки впливає і боротьба з пандемією COVID-19. Дані проблеми мають негативний вплив на функціонування та розвиток публічних фінансів.

Мета статті: аналіз функцій та структури системи публічних фінансів України, їх динаміки та проблем. У роботі розглянуті питання: підходи до тлумачення термінів; функції та структура публічних фінансів України; аналіз динаміки та структури видатної та дохідної частин Державного бюджету України, як основної ланки публічних фінансів.

Огляд літератури. Теоретико-методологічні засади визначення сутності, проблематики та шляхів модернізації публічних фінансів прослідковуються у дослідженнях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців та фахівців-практиків. Серед зарубіжних авторів можна визначити Р. Масгрейва, який розглядав походження та сутність державних фінансів, фіскальну політику та аналіз державного бюджету (Масгрейв та ін., 2009). П. М. Годме у своїй праці визначив

сутність державних фінансів, їх законодавче регулювання та виокремив їх складові (Годме, 1978). Німецькі вчені Н. Цімерман і К. Хенке визначили сутність державних фінансів як сукупність доходів і видатків із бюджету (Zimerman & Henke, 1981). Д. Б'юкенен дав визначення державним фінансам та розглядав їх функціонування і фактори, які впливають на їх розвиток (Б'юкенен, 1996). Дж. Стігліц визначив взаємозв'язок між функціями держави, системою державних фінансів та системою оподаткування (Стігліц, 1998). Л. І. Якобсон зробив важливий внесок у дослідження публічних фінансів, який вивчав державний сектор економіки та визначив значення державних фінансів у розвитку економіки (Якобсон, 2000).

Українські вчені також активно займаються дослідженням даної теми. О. Молдован у своїх дослідженнях визначив сутність та походження державних фінансів, також розглядав питання модернізації публічних фінансів, проведені реформи та їх наслідки (Молдован, 2011; Молдован, 2014). Т.Ф. Куценко розглядала значення публічних фінансів їх складові, та питання централізації та децентралізації влади (Куценко, 2016). І.О. Луніна та Т. Г. Бондарук, досліджували історію походження публічних фінансів, їх сутність, функціональні особливості та складові. (Луніна & Бондарук, 2019). А. В. Хмельков у своїх дослідженнях визначає природу виникнення та сутність поняття «публічні фінанси», запропонував формули для розрахунку вартісного виразу публічних фінансів (Хмельков, 2014; Khmelkov, 2019). Опарін В. М, Федосов В. М. та Юхименко П. І розглядали концепцію та генезу походження системи публічних фінансів та їх значення у фінансовій системі держави (Опарін & Федосов & Юхименко. 2017). М. Л. Швайко розглядала питання оптимізації системи публічних фінансів та сучасні тенденції їх розвитку (Швайко, 2019).

Основні результати дослідження. На підставі огляду підходів до визначення сутності публічних фінансів у роботі прийнята така робоча дефініція: публічні фінанси — це сукупність грошових коштів суспільного сектору, що беруть участь в розподільчо-контрольних відносинах під час формування та використання державою фондів грошових коштів (Хмельков, 2014).

Значення та сутність публічних фінансів розкривається в функціях, які вони виконують, саме в них відображається основне призначення та властивості публічних фінансів у діяльності держави (рис. 1).

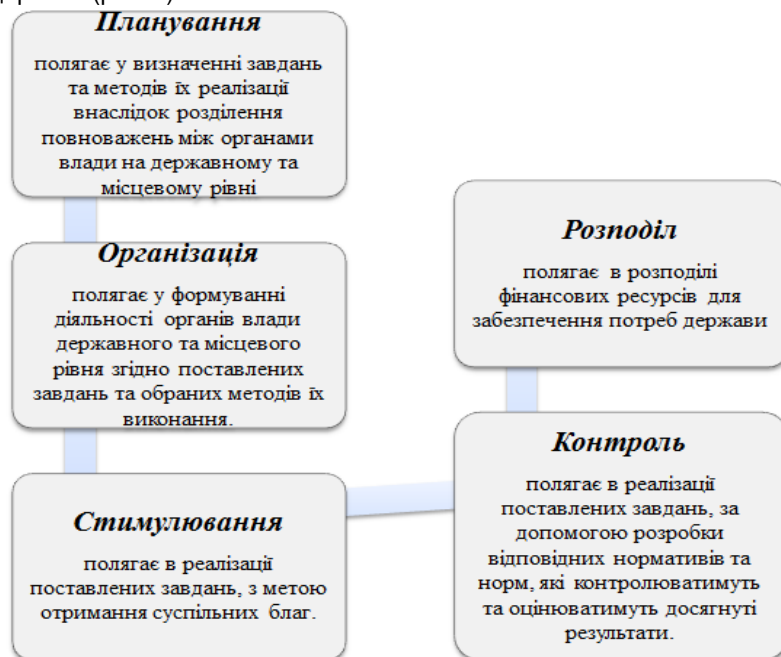

Рис. 1. Основні функції системи публічних фінансів
Fig. 1. The main functions of the public finance system

Джерело: складено автором за даними (Молдован, 2011, Луніна & Бондарук, 2019)

На практичній діяльності системи публічних фінансів додаються ще функції перерозподілу, регулювання та функції, які відповідають за виконання завдань певної сфери та галузі: економічна, оборонна, соціальна та екологічна.

Публічні фінанси є ключовою складовою фінансової системи України, які володіють більше половини усіх фінансових ресурсів та включають в себе різноманітні фінансові інститути, які реалізують функції держави. Багатофункціональність публічних фінансів зумовлює їх розгалужену структуру.

Сучасна система публічних фінансів України має свої ланки та особливості, які виникають в процесі утворення, розподілу (перерозподілу), управління та використання публічних та приватних фондів коштів держави (табл. 1).

Таблиця 1 – Сучасна система публічних фінансів
Table 1 – Modern system of public finance

Ланка	Тлумачення
Публічні фінанси держави	складаються із суспільних відносин, які виникають з приводу утворення, управління, розподілу (перерозподілу) та використання публічних фондів коштів держави
Публічні фінанси місцевого самоврядування	складаються із суспільних відносин, які виникають з приводу утворення, управління, розподілу (перерозподілу) та використання публічних фондів коштів місцевого самоврядування всіх видів
Публічні фінанси суспільного (соціального) призначення	складаються із суспільних відносин, які виникають з приводу утворення, управління, розподілу (перерозподілу) та використання публічних фондів коштів, за рахунок яких задовольняються суспільні (соціальні) інтереси, визнані державою або органами місцевого самоврядування, та які не є державною чи комунальною власністю.

Джерело: складено автором на основі (Нечай, 2005)

Дана система включає в себе наступні публічні фонди:

- 1) публічні фонди коштів держави, які включають в себе:
 - Державний бюджет України;
 - державні позабюджетні фонди (Пенсійний фонд України, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та ін.);
 - спеціальні фонди грошових коштів які є державною власністю;
 - фонди коштів державних підприємств, установ та організацій.
- 2) публічні фонди коштів місцевого самоврядування, до яких належать:
 - бюджети місцевого самоврядування;
 - позабюджетні фонди органів місцевого самоврядування;
 - фонди коштів комунальних (муніципальних) підприємств, установ та організацій.
- 3) публічні фонди коштів, за рахунок яких задовольняються суспільні інтереси, визнані державою або органами місцевого самоврядування, та які не є державною чи комунальною власністю. До них належать:
 - публічні солідарні фонди коштів обов'язкового соціального страхування;
 - публічні накопичувальні фонди коштів обов'язкового соціального страхування (недержавні пенсійні фонди). (Нечай, 2005)

Ключовою та провідною ланкою публічних фінансів є бюджет держави, який також є й головним економічним інструментом держави. Його ефективне виконання забезпечує економічну стабільність та розвиток держави в цілому. Тому розуміючи його важливість та роль як складової публічних фінансів, проаналізуємо його стан більш детально.

На рівень забезпеченості держави фінансовими ресурсами впливає динаміка доходів та видатків Державного бюджету України (табл. 2)

Ми бачимо, позитивну динаміку зростання доходів та видатків протягом усього досліджуваного періоду. Протягом 2013-2020 рр. доходи зросли на 736,84 млрд. грн (217,24%), видатки – 884,62 млрд. грн (219,29%), по даній тенденції спостерігаємо перевищення видатків над доходами, що є наслідком хронічного дефіциту. Найбільше значення дефіциту спостерігається у 2020 р. – 217,1 млрд. грн, при затвердженому граничному обсязі дефіциту державного бюджету у розмірі 274,5 млрд. грн, таке стрімке зростання пов'язано зі спалахом пандемії COVID-19 та політичною нестабільністю країни. Станом на 01.10.2021, спостерігаємо,

дефіцит бюджету у розмірі 54,43 млрд. грн., при затвердженому граничному обсязі дефіциту державного бюджету на 2021 р. – 246,64 млрд. грн. Для зменшення рівня дефіциту та встановлення рівноваги між дохідною та видатковою частиною бюджету доцільно реалізувати наступні заходи:

- збільшити розмір неподаткових надходжень;
- модернізувати та оптимізувати видаткову частину бюджету;
- пошук та залучення нових джерел фінансових ресурсів;
- збільшити розмір ВВП;
- контроль та ефективне управління видатками.

За допомогою реалізації даних заходів можна забезпечити дійову та ефективну систему формування та використання коштів бюджету та усунення дефіциту бюджету.

Таблиця 2 – Виконання Державного бюджету України за 2013-2021 рр.
Table 2 – Execution of the State Budget of Ukraine for 2013-2021

Рік	Доходи	Видатки	Дефіцит
2013	339,18	403,4	-64,71
2014	357,08	430,22	-78,05
2015	534,69	576,91	-45,17
2016	616,3	684,7	-70,1
2017	793,3	839,2	-47,8
2018	928,11	985,84	-59,25
2019	998,28	1072,89	-78,05
2020	1076,02	1288,02	-217,1
01.11.2021	1019,19	1070,5	-54,43

Джерело: складено автором на основі (Державний бюджет України, 2021)

Перейдемо до аналізу структури доходів Державного бюджету України за 2018-2021 рр. (рис. 1)

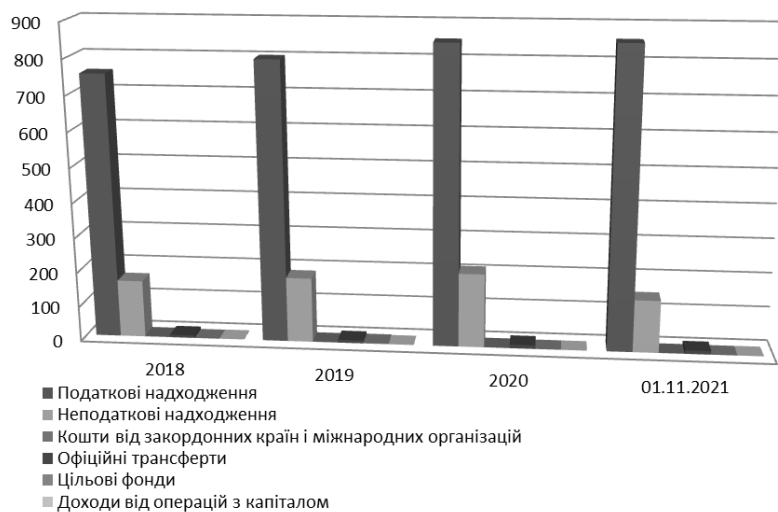

Рис. 1. Структура доходів Державного бюджету України за 2018-2021 рр.
Fig. 1. The structure of revenues of the State Budget of Ukraine for 2018-2021

Джерело: побудовано автором на основі (Доходи Державного бюджету України, 2021)

Бачимо, що основну частину доходів становлять податкові надходження, які становлять майже 80% від усіх доходів та мають позитивну динаміку протягом досліджуваного періоду.

Найбільше значення серед податкових надходжень мають: податок на додану вартість (ПДВ), податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), податок на прибуток та акцизний податок. Друга вагома частина доходів це неподаткові надходження, які займають не більше 20% від усіх доходів, серед них найбільше значення мають: надходження НБУ та бюджетних установ. Що стосується інших видів доходів, то вони становлять загалом не більше 1% від усіх доходів та мають нестабільну динаміку.

Хоча й спостерігається стабільне збільшення доходів бюджету, проте спостерігається прискорене зростання видаткової частини, внаслідок чого спостерігається хронічний дефіцит бюджету. Для усунення бюджетного дефіциту необхідно скоротити кількість статей видатків та проводити ретельний контроль над витратами.

Розглянемо видаткову структуру Державного бюджету України за 2018-2021 рр. (рис. 2)

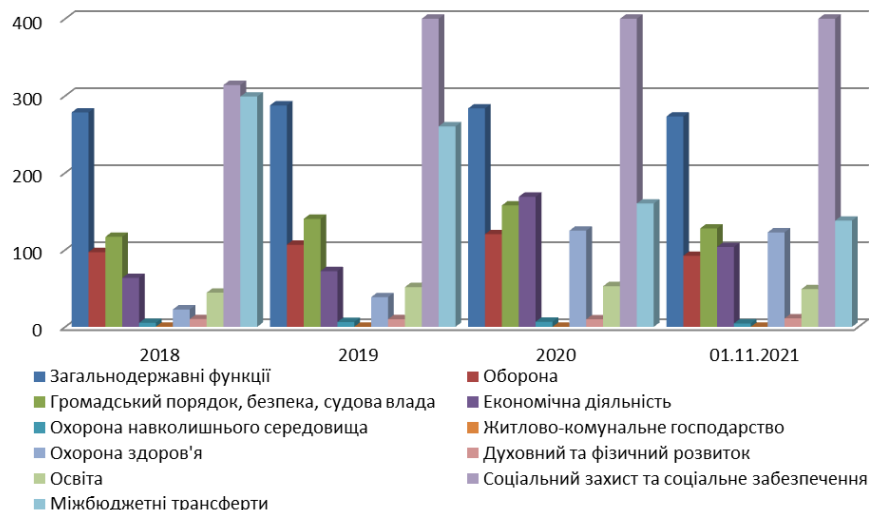

Рис. 2. Структура видатків Державного бюджету України за 2018-2021 рр.
Fig. 2. Structure of expenditures of the State Budget of Ukraine for 2018-2021

Джерело: побудовано автором на основі (Видатки Державного бюджету України, 2021)

Аналіз рисунку 2, дає змогу побачити, що основну частину видатків займають наступні статті: загальнодержавні функції, громадський порядок, безпека, судова влада, економічна діяльність, охорона здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення та міжбюджетні трансферти. Найбільше приходиться на забезпечення соціального захисту та соціального забезпечення, які займають близько 30% від усіх витрат, порівняно зі статтю економічна діяльність (10%). У свою чергу саме від ефективного забезпечення економічної діяльності залежить фінансування всіх інших статей витрат, тому, вважаємо за потрібне зменшити обсяг витрат на соціальний захист та забезпечення, адже саме це спричинює сповільнення економічного зростання та запобігання «проїдання» бюджету. Також потрібно зменшити частину видатків на статтю загальнодержавні функції (які становлять приблизно 20%), а саме витрати на вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування, що значно заощадить бюджетні кошти.

Проведений аналіз продемонстрував, що Державний бюджет України має проблеми щодо використання коштів бюджету. Кожного року Рахункова палата України проводить контрольні-аналітичні перевірки Державного бюджету України. Основними порушеннями виконання бюджету за 2020 рік є:

- планування видатків державного бюджету з порушенням чинного законодавства та за відсутності правових підстав;
- неякісне планування та несвоєчасні рішення щодо епідемії COVID-19;
- недоотримання коштів від митниці та податкової;
- неефективні та недоцільні витрати на екстрену медицину;

- використання коштів Державного бюджету України з порушенням бюджетного законодавства;
- здійснення видатків на фінансування бюджетних установ одночасно з різних бюджетів;
- втрати Державного бюджету України внаслідок прийняття незаконних управлінських рішень тощо. (Рахункова палата, 2021)

Висновки. Виходячи з проведеного аналізу, можна зробити висновок, що для забезпечення стабільності та економічного розвитку системи публічних фінансів потрібно переглянути та забезпечити ефективне використання бюджетних коштів, спрямованих на оптимізацію та підвищення економічного зростання, внаслідок перегляду та скорочення витрат на забезпечення державних органів управління, органів місцевої влади та місцевого самоврядування, удосконалити систему адміністрування податків, збільшити обсяги неподаткових надходжень та залучення коштів на інвестиційні цілі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Масгрейв Р.А., Масгрейв П.Б. Государственные финансы: теория и практика. Москва: Бизнес Атлас, 2009. 716 с.
2. Годме П.М. Финансовое право. Москва : Изд-во "Прогресс", 1978. 429 с.
3. Zimernan H., Henke K. Wassenschaft. Munchen-Vahlen, 1981. 319 s.
4. Бьюкенен Дж. Политическая экономия государства благосостояния. *МЭиМО*. 1996. № 5. С.46–52.
5. Стігліц Дж. Економіка державного сектору / пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. Київ: Основи, 1998. 854 с.
6. Якобсон Л.И. Государственный сектор экономики: экономическая теория и политика. Москва: ГУВШЭ, 2000. 367 с.
7. Молдован О.О. Державні фінанси України: досвід та перспективи реформ : монографія. Київ: НІСД, 2011. 380 с.
8. Молдован О.О. Модернізація системи публічних фінансів та запровадження нової моделі управління. *Стратегічні пріоритети*. 2014. № 2. С.35–42.
9. Куценко Т.Ф. Публічні фінанси в Україні в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С.62–66.
10. Луніна І.О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
11. Хмельков А.В. Институциональная инфраструктура обеспечения стабильности публичных финансов: к постановке проблемы. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Економічна*. 2014. Вип. 88. С. 84–90.
12. Khmelkov A. Volume of public finances as a subject of control. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 4, N 31. P. 311–318. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptop.v4i31.190921>.
13. Опарін В.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. *Фінанси України*. 2017. № 2. С. 110–128.
14. Швайко М.Л. Развитие публичных финансов Украины у современных условиях. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.87>.
15. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків: монографія. Київ, 2005. 264 с.
16. Державний бюджет України. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/>.
17. Доходи Державного бюджету України. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>.
18. Видатки Державного бюджету України. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/>.
19. Звіт Рахункової палати за 2020 рік. Рахункова палата: веб-сайт. URL: <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/?id=1083>.

Стаття надійшла до редакції 02.11.2021

Стаття рекомендована до друку 22.11.2021

REFERENCES

1. Mashreiv, R.A., Mashreiv, P. B. (2009). Public finance: theory and practice. Moscow: Byznes Atlas. (in Russian)
2. Godme, P. M. (1978). *Financial Law*. Moscow: Progress. (in Russian)
3. Zimerman, H., Henke, K. (1981). *Wissenschaft. Munchen-Vahlen*.
4. Buchanan, J. (1996). The Political Economy of the Welfare State. *MEIMO*, 5, 46-58. (in Russian)
5. Stiglitz, J. (1988). Economics of the Public Sector / trans. from English A. Oliynyk, R. Skilsky. Kyiv: Basics. (in Ukrainian)
6. Jakobson, L. I. (2000). Public Sector of the Economy. Economic Theory and Policy. Moscow: HSE Publishing House. (in Russian)
7. Moldovan, O. O. (2011). Public finances of Ukraine: experience and prospects of reforms: monograph.. Kyiv: The National Institute for Strategic Studies. (in Ukrainian)
8. Moldovan, O. O. (2014). Modernization of the public finance system and introduction of a new governance model. *Stratehichni priorityty*, 2, 35-42. (in Ukrainian)
9. Kutsenko, T. F. (2016). Public finances in Ukraine in Ukraine: content and structure taking into account current development trends. *Ekonomika ta derzhava*, 6, 62-66. (in Ukrainian)
10. Lunina, I. O., Bondaruk, T. H. (2019). Public finance and intergovernmental relations. Kyiv: SE "Inform.-analyst. agency". (in Ukrainian)
11. Khmelkov, A. V. (2014). Institutional infrastructure to ensure stability of public finances: a statement of the problem. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Serie*, 88, 84-90. (in Russian)
12. Khmelkov, A. (2019). Volume of public finances as a subject of control. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 4(31), 311-318. doi: <https://doi.org/10.18371/fcaptop.v4i31.190921>.
13. Oparin, V. M., Fedosov, V. M., Yukhymenko, P. I. (2017). Public finances: genesis, theoretical and practical conceptualization collision. *Finance of Ukraine*, 2, 110-128. (in Ukrainian)
14. Shvayko, M. L. (2019). Current development of public finance of Ukraine. *Efektivna ekonomika*, 11. doi: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.87>. (in Ukrainian)
15. Nechai, A. A. (2005). Legal problems of regulation of public expenditures in the state: monograph. Kyiv.
16. State budget of Ukraine. (2021). Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/>. (in Ukrainian)
17. Incomes State budget of Ukraine. (2021). Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>. (in Ukrainian)
18. Expenditures State budget of Ukraine. (2021). Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/>. (in Ukrainian)
19. Accounting Chamber. (2021). Report of the Accounting Chamber for 2020. Retrieved from <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/?id=1083>. (in Ukrainian)

The article was received by the editors 02.11.2021

The article is recommended for printing 22.11.2021

A. SHAINOHA, Master of the Department of Finance, Banking and Insurance,
V.N. Karazin Kharkiv National University
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7413-1332>, e-mail: kojda1999@gmail.com

PUBLIC FINANCE AS A COMPONENT OF THE FINANCIAL SYSTEM

The article focuses on the analysis of the dynamics and current state of development of public finances in Ukraine. Theoretical aspects of the public finance system are considered, namely: their essence, functions and structure, as well as the modern public finance system of Ukraine, its structure and components. Public finance is a key component of Ukraine's financial system, which owns more than half of all financial resources and includes various financial institutions that perform state functions. The multifunctionality of public finances determines their extensive structure, the main component of which is the State Budget. The implementation of the State Budget of Ukraine for nine years (2013-2021) as a key component of public finances was analyzed. The analysis of the revenue and expenditure part of the State Budget of Ukraine for four years (2018-2021) was conducted, and the shortcomings of the formation and use of budget funds were identified. The study identified the main problems and shortcomings of the public finance system of Ukraine, where the central place is occupied by problems with the formation and use of budget funds and inefficient functioning, resulting in persistent budget deficits, rising debt

burden and tax pressure on the population. To eliminate the budget deficit, it is necessary to reduce the number of expenditure items and conduct careful control over expenditures. This paper has developed proposals to improve the state and efficiency of the public finance system, eliminate existing problems of revising and reducing the share of expenditures, increase revenue through non-tax revenues and give autonomy to local governments, which will reduce excessive centralization of the budget system and improve financial position of the state.

Keywords: **public finances, budget, financial system, budget deficit.**

JEL Classification: G2, G28, G29, H61.

А. Э. ШАЙНОГА, магистр кафедры финансов, банковского дела и страхования,
Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина
пл. Свободы, 4, г. Харьков, 61022, Украина
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7413-1332>, e-mail: koida1999@gmail.com

ПУБЛИЧНЫЕ ФИНАНСЫ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ

Статья посвящена анализу динамики и современного состояния публичных финансов Украины. Рассмотрены теоретические аспекты системы публичных финансов, а именно их сущность, функции и структура, а также современная система публичных финансов Украины, ее структура и составляющие звенья. Публичные финансы являются ключевой составляющей финансовой системы Украины, которые владеют более половины всех финансовых ресурсов и включают в себя разнообразные финансовые институты, реализующие функции государства. Многофункциональность публичных финансов обуславливает их разветвленную структуру, главной составляющей которой является Государственный бюджет. Было проанализировано выполнение Государственного бюджета Украины за девять лет (2013-2021 гг.) как ключевой составляющей публичных финансов. Проведен анализ доходной и расходной части Государственного бюджета Украины за четыре года (2018-2021 гг.) и определены недостатки формирования и использования бюджетных средств. По результатам исследования были определены основные проблемы и недостатки функционирования системы публичных финансов Украины, где центральное место занимают проблемы с формированием и использованием бюджетных средств и неэффективным функционированием, в результате чего наблюдается постоянный дефицит бюджета, рост долговой нагрузки и налогового давления на население. Для устранения бюджетного дефицита необходимо сократить количество статей расходов и проводить тщательный контроль за расходами. Разработаны предложения по совершенствованию и улучшению состояния и эффективности системы публичных финансов, устранению имеющихся проблем, заключающихся в пересмотре и сокращении удельного веса расходов, увеличении доходной части за счет неналоговых поступлений и предоставлении автономности местным органам самоуправления, что уменьшит чрезмерную централизацию бюджетной системы и улучшит финансов положение государства.

Ключевые слова: **публичные финансы, бюджет, финансовая система, бюджетный дефицит.**

JEL Classification: G2, G28, G29, H61.

Як цитувати: Шайнога, А.Е. (2021). Публічні фінанси як складова фінансової системи. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна»*, (101), 148-155. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-15>.

In cites: Shainoha, A. (2021). Public finance as a component of the financial system. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*, (101), 148-155. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-15>. (in Ukrainian)
